

TMINSKI MODRI VETERAN 44

**SPOZNAJMO SE
UTRINKI OD ZADNJE ŠTEVILKE
ZGODOVINA— PRISPEVKI**

**ŠTATUS VETERANA
ŠPORT ZA STAREJŠE
BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE**

ZBOR DRUŠTVA V NOVI GORICI

RAZSTAVA V TOLMINU

BRONASTI ZNAK

OBELEŽJA

SKUPŠČINA ZPVD SEVER

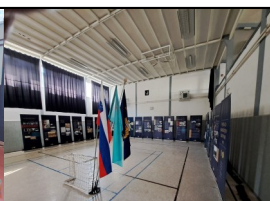
RAZSTAVA MOST

RAZSTAVA V DOLENJI TREBUŠI

DOLENJA TREBUŠA

RAZSTAVA NA

PRIZNANJE

DAN ZASTAVE

SKUPŠČINA ZB

KOBARID

POHOD PO KRASU

SPOZNAJMO SE

NAGOVOR UREDNIKA

Tudi letos hitro nabiramo gradivo in spremljamo delo pododbora Tolmin, ter pomembnejše novice od društva in združenja. Osnova glasila je ostaja enaka kot v vseh številkah do sedaj.

Trudimo se, da bi vas seznanjali z novostmi. Moram pa se zahvaliti Eriki GERBEC, Igorju VEZOVIK in Vidu ŠIBELJA, ki prispevajo večino fotografij, Kiri B. TALJAT, Igorju VEZOVIKU, Konradu ZEMLIČU in oostalim, ki prispevate članke in fotografije

Zaradi ekonomičnosti in ekološke osveščenosti boste člani, ki imate elektronsko pošto (EP), še naprej dobivali glasilo po njej. Člani, kateri nimate EP pa po pošti.

Zaželeni so prispevki članov. Pisanja bom objavljaj v celoti in z navedbo avtorja. Žaljivih člankov ne bom objavljaj. Članke, pisma oz. komentarje pošljite na mojo EP komar.dusan1@gmail.com ali na moj naslov **KOMAR Dušan, Trg 1. maja 4a, 5220 Tolmin.**

Avtor in urednik KOMAR Dušan

SLOVARČEK

DVSSP—Društvo veteranov SEVER severne primorske

ZPVD—Združenje policijski veteranskih društev SEVER

OZVVS—Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo

ZBV NOB BKT—Združenje borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin

OZSČ—Območno združenje slovenskih častnikov

SV—Slovenska vojska

MORS— Ministrstvo za obrambo republike Slovenije

MNZ—Ministrstvo za notranje zadeve

VCP—Vadbeni center Policije

PM—postaja milice

PP— Policijska postaja

PVD— Policijsko veteransko društvo

PODATKI O GLASILU:

Letnik: 2026

Številka: 44

Datum izdaje: 03 .05 .2026

Število E prejemnikov: 104

Število tiskanih izvodov: 10

STATUS VETERANA

V našem pododboru imajo vsi člani, ki imajo pravico po sedanji zakonodaji do statusa veterana, status urejen, zato ne bom te teme obravnaval več široko. Ko bodo kakršnekoli spremembe boste o njih obveščeni po EP in kasneje tudi v glasilu.

PRAVICE VOJNEGA VETERANA – SPREMEMBE

Ko vojni veteran dopolni 50. let starosti mu pripadajo naslednje pravice:

- plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja (starost 50 let)
- veteranskega dodatka (osnova za ugotavljanje pravice do veteranskega dodatka in določanje njegove višine je **693,23 €**);
- dodatka za pomoč in postrežbo, če ga ne more uveljaviti po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju;
- letnega prejemka (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite);
- brezplačne vožnje (če je odlikovanec z najvišjim državnim odlikovanjem, organizator narodne zaščite), in sicer z avtobusom ali vlakom na ozemlju Republike Slovenije štiri krat na leto;
- klimatsko zdravljenje—enaka zakonodaja kot za vojne invalide
- pogrebne (Ob smrti vojnega veterana organizatorja narodne zaščite ali odlikovanca z najvišjim državnim odlikovanjem, lahko uveljavi pravico do pogrebne oseba, ki oskrbi pogreb v višini, kot določa Zakon o vojnih veteranih. Oseba, ki krije stroške prevoza posmrtnih ostankov zgoraj navedenega umrlega vojnega veterana od kraja smrti do kraja pokopa (na ozemlju Republike Slovenije), ima pravico do povračila dejanskih stroškov prevoza.); in
- pokojninsko dobo.

Podrobne podatke lahko dobite na UE Tolmin. Lahko se z vprašanji obrnete tudi name in vam bom poskušal odgovoriti po svojih zmožnostih.

»SE ŠE SPOMINITE«

Ker novih prispevkov za to temo še vedno ni, bom nadaljeval s to rubriko ko se bo pojavila nova tema.

DOGODKI KATERE SMO IZVEDLI, ALI SE JIH UDELEŽILI OD PREJŠNJE ŠTEVILKE

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

Na začetku leta je vsako leto zbor članov našega Društva veteranov SEVER Severne Primorske. Letos smo meli zbor v petek 6.3.2026 s pričetkom ob 17.00 uri v Dijaškem domu na Streliški poti v Novi Gorici. Zbora se je udeležilo veliko število članic in članov. Samo iz našega pododbora nas je bilo 14. Na začetku zbora je bilo posameznikom podeljeno več bronastih in srebrnih znakov osamosvojitve ter priznanj Združenja Sever. Da ne bom našteval vseh naj se omejim na priznanja, ki so jih prejeli člani iz našega pododbora. Zlato priznanje je prejel Andrej LAMPRET, srebrno Danilo LANGUS in Branko ŽELE (opravičil odsotnost in mu bo izročeno naknadno) in bronasto pa Zvonko CVEK. Podeljena je bila tudi plaketa osamosvojitve, ki jo je prejel Rajko PODGORNIK.

V nadaljevanju je predsednik društva Angel VIDMAR podal poročilo o delu društva v letu 2025, predsednik NO Vid ŠIBELJA je podal poročilo nadzornega odbora, poročilo Častnega razsodišča Jakob ČEFERIN in in finančno poročilo sekretar Bruno IPAVEC. Člani smo brez razprav in glasu proti potrdili poročila in načrtovane naloge za leto 2026.

Zbora se je udeležil tudi predsednik ZPVD SEVER dr. Tomaž ČAS. V nagovoru je pojasnil trenutno stanje v ZPVD, naloge in izzive v bodočem letu, povabil na volilni skupščino ZPVD in pozval na udeležbo na volitvah v državni zbor.

Po končanem zboru smo imeli še krajše družabno srečanje.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC in V. ŠIBELJA.

RAZSTAVA V TOLMINU

V začetku marca, natančneje 9. marca, smo člani društva iz pododbora Tolmin v dvorani Jožka TORNIJA v Tolminu postavili razstavo »Vojna za Slovenijo 91«. Dvorano nam je v brezplačni najem dala KS Tolmin. V času do vključno 11. marca je bila na ogled domačinom.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC.

PODELITEV BRONASTEGA ZNAKA SEVER

Članici društva iz našega pododbora PERVANJE Ljubomiri je bil, dne 9. marca, naknadno izročen bronasti znak SEVER, katerega zaradi odsotnosti ni mogla prevzeti na zboru.

Tekst D. KOMAR, fotografiji I. VEZOVIK.

SKRB ZA OBELEŽJE

Kot vsako leto, smo tudi letos v prvem trimesečju pričeli s skrbjo—čiščenjem obeležij, ki jih je postavilo naše društvo. Prva je bila na vrsti spominska plošča hraniteljem orožja na stavbi bivšega oddelka milice na Mostu na Soči. Za čiščenje in vzdrževanje skrbi naš član Miljko.

Tekst D. KOMAR, fotografiji M. LESJAK

VOLILNA SKUPŠČINA ZPVD SEVER

Letošnja skupščina ZPVD SEVER je bila 14. marca 2026 na gradu Borl v občini Cirkulane. Volilna skupščina se je pričela z prihodom prapora ZPVD Sever in 12 praporov društev Sever. Skupščine se je udeležilo več gostov, med drugim županja občine Cirkulane Antonija ŽUMBAR, namestnik generalnega direktorja policije Beno MEGLIČ, v.d. direktorja policijske uprave Maribor mag. Sebastjan JAVOORNIK, poveljnik 8. teritorialnega polka SV polkovnik Marko HLASTEC, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo in letos predsedujoči KoDVOŠ-u Ladislav LIPIČ in ostali. Na skupščini je 120 delegatov iz 12 društev Sever obravnavalo in potrdilo poročilo o delu in finančno poročilo ZPVD Sever za leto 2025, ter sprejelo program dela in finančni načrt ZPVD Sever za leto 2026, soglasno pa je bil potrjen tudi nov statut ZPVDS.

Ker se je funkcionarjem in organom ZPVDS izteklo mandatno obdobje 2022-2026, so bile izvedene volitve, na katerih so bili za naslednji štiriletni mandat izvoljeni za predsednika ZPVDS dr. ČAS Tomaž - PVDS Ljubljana in za podpredsednike KLANČIŠAR Alojzij - PVDS Zasavje, LUNEŽNIK Bojan - PVDS Maribor in VIDMAR Angel - DVS Severne Primorske.

Za predsednika nadzornega odbora ZPVDS je bil izvoljen dr. PUNGARTNIK Peter - PVDS za Koroško, za člane pa BEZJAK Vlado - PVDS Posavje, MAVER Anton - PVDS Dolenjska in Bela krajina, RUPNIK Andrej - PVDS Ljubljana, VEZOVIK Igor - DVS severne Primorske in ZAGORAC Stjepan - PVDS Specialna enota.

Za predsednika častnega razsodišča je bil izvoljen OGULIN Janez - PVDS Dolenjska in Bela krajina in za člane BRVAR Bogomil - PVDS Zasavje, ČIBEJ Angel - PVDS Specialna enota, OTONIČAR Vojko - PVDS za Primorsko in Notranjsko in PETERKA Emerik - PVDS Ljubljana.

Dogodek je popestril nastop trobilnega seksteta policijskega orkestra. Skupščine sta se udeležila kot delegata našega društva tudi dva člana iz našega pododбора.

Tekst Dušan Komar, fotografije Brane Gradišnik, Vid Šibelja in Igor Vezovnik.

RAZSTAVA NA MOSTU NA SOČI

V torek 17. marca 2026, smo člani našega društva iz pododbora Tolmin, v prostoru »Vodne hiše« na Mostu na Soči postavili razstavo »Vojna za samostojno Slovenijo 1991«. Razstavo smo postavili v sodelovanju z Turističnim društvom Most na Soči, ki nam je brezplačno odstopilo v uporabo prostor. V dneh do vključno 19. marca 2026 je bila na ogled domačinom.

Tekst in fotografije D. KOMAR.

RAZSTAVA V DOLENJI TREBUŠI

Kot že nekaj zadnjih let, sta tudi letos naša člana Igor in Bogdan postavila razstavo »Vojna za samostojno Slovenijo 1991« v Dolenji Trebuši in sicer v torek, 24. marca 2026 v dvorani kulturnega doma v Dolenji Trebuši. V dneh do vključno 27. marca 2026, si je razstavo ogledalo večje število domačinov.

Tekst D. KOMAR, fotografije I. VEZOVNIK.

PREDAVANJA V DOLENJI TREBUŠI

V času med 24. in 28. marca 2026, ko je v kulturnem domu v Dolenji Trebuši gostovala razstava »Vojna za samostojno Slovenijo 1991« je član društva VEZOVNIK Igor opravil vodene ogleda in predavanja za naslednje:

- 24.03.2026 za članice in člane Folklorne skupine Justin KOGOJ iz Dolenje Trebuše,
- 25.03.2026 za članice in člane Prosvetnega društva Justin KOGOJ iz Dolenje Trebuše,
- 26.03.2026 za člane PGD Dolenja Trebuša in
- 27.03.2026 za učence podružnične OŠ v Dolenji Trebuši.

Tekst D. KOMAR, fotografije I. VEZOVNIK.

RAZSTAVA NA KNEŽI

Za zaključek gostovanja so člani društva iz pododbora Tolmin postavili razstavo »Vojna za samostojno Slovenijo 1991« še na Kneži in sicer v petek, 27. marca 2026 v prostoru športne dvorane »Dom puntarjev«. V času do 29. marca zvečer je bila na ogled domačinom.

Tekst D. KOMAR, fotografije I. VEZOVNIK, Š., BEGUŠ

PODELJENO PRIZNANJE

Ker zaradi zdravstvenih težav ni mogel priti na podelitev priznanj v okviru zbora društva, smo naknadno podelili dolgoletnemu članu, ki je bil tudi več let predsednik pododbora Tolmin, Branku ŽELETU, srebrni znak SEVER.

Tekst in fotografije D. KOMAR.

SKRB ZA OBELEŽJI

Tudi letos sta naša člana Erika in Igor 3. aprila 2026 opravila čiščenje plošče zbirni center v Dijaški ulici v Tolminu in obeležja braniteljem Slovenske samostojnosti Na logu v Tolminu, kjer sta počistila tudi okolico. Za obeležji skrbimo skozi vse leto, spomladi pa opravimo temeljit pregled in čiščenje.

Tekst D. KOMAR, fotografiji E. GERBEC.

DAN SLOVENSKE ZASTAVE

Dne 7. aprila 1848 je slovenski domoljubni študent Lovro Toman s somišljeniki prvič izobesil slovensko trobojnico na Wolfovi ulici 8 v Ljubljani, kot odgovor na provokacijo, ko so nemško usmerjeni politiki izobesili nemško zastavo na Ljubljanskem gadu. V spomin na ta dogodek, 7. aprila, obeležimo dan Slovenske zastave.

Tudi letos smo člani društva iz pododbora Tolmin, skupaj s člani OZVVS Gornje Posočje v sodelovanju z občino Tolmin, v torek 7. aprila ob 13.30 uri, pri spomeniku braniteljem slovenske samostojnosti v Tolminu organizirali slovesnost v počastitev dneva Slovenske zastave. Na prizorišču se je zbralo nekaj veterank in veteranov, prišli pa so tudi dijaki tretjega letnika Gimnazije Tolmin. Po postroju praporov našega društva, OZVVS GP, pokrajinskega OZVVS in ZB za vrednote NOB Bovec, Kobarid in Tolmin je prisotne nagovoril župan občine Tolmin Alen ČERV. Poudaril je pomen državnih simbolov, ki bodo obstajali, ko nas ne bo več. Mladi pa bodo s svojimi odločitvami izbrali v kakšni družbi in državi bodo živeli. Člani obeh društev in dva dijaka so odnesli slovensko zastavo do droga na katerega je bila dvignjena ob igranju slovenske himne trobentača Andreja PAVŠIČ-a. V nadaljevanju Radvan LIPUŠČEK iz OZVVS GP je predstavil zgodovino Slovenske zastave in grba od prvih omemb do sedanjih časov. Igor VEZOVIK pa je povedal kdaj se izobesi zastavo, kako so jo uporabljali in kaj se z zastavo lahko dela in kaj ne. Na koncu pa še načine kako se »upokoji zastava«.

Naj izkoristim priložnost, da se zahvalim vsem, ki pomagate,, da kot društvo in pododbor opravimo naloge, ki smo si jih zadali in vedno naredimo še več. Zahvaljujem se tudi vsem, ki morda niste tako aktivni pri delu, vendar pa s svojo prisotnostjo na dogodkih daste smisel, da se jih organizira.

Tekst D. KOMAR, fotografije E. GERBEC.

SKUPŠČINA ZB ZA VREDNOTE NOB

Na povabilo Združenja borcev za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin smo se v torek, dne 14. aprila 2026 ob 10.00 uri, udeležili njihove redne skupščine, ki je bila v Dvorani Jožka TORNIJA v Tolminu. Na pričetku nas je pozdravil harmonikar, ki je odigral nekaj narodnih pesmi s partizansko temo. V uradnem delu je bilo izvoljeno delovno predsedstvo, nakar smo se poklonili lani in letos preminulim članom društva. Opravljena je bila obravnava dela v 2025 s poročilom predsednika društva tovariša URŠIČ Roka. Zatem je bila dana beseda gostom. V imenu našega društva se je Dušan KOMAR zahvalil za zgledno sodelovanje in uporabo prostora. V nadaljevanju je izrazil željo, da se tako sodelovanje tudi nadaljuje. Sprejeta sta bila še načrt dela in finančni načrt za 2026, ter pod razno podane informacije pomembne za članstvo. Po zaključku uradnega dela je sledilo druženje.

Tekst D. KOMAR, fotografije D. KOMAR in I. VEZOVIK

BITKA NA SUTJESKI

V soboto, 18. aprila 2026, je bilo v prostorih Fundacije Poti miru v Posočju, v Kobaridu, izjemno predavanje mag. Gregorja Jazbca o slavni bitki na Sutjeski med II. svetovno vojno, ko je okupator ob sodelovanju domačih izdajalcev skušal uničiti jedro partizanskega gibanja, vključno z vrhovnim štabom. Mag. Gregor Jazbec je vojaški psiholog, ki preučuje vedenja ljudi v vojni. Bitka na Sutjeski je eden od 50 študijskih primerov, ki jih je izdelal in jih poučuje. Primer je izdeloval sedem let in je uporabil vso dostopno gradivo vseh udeleženi strani. Na podlagi gradiva je nastala tudi knjiga Bitka na Sutjeski. Predavanje bo pokazalo dileme odločanja poveljnikov v boju ter vpliv vodenja z vzorom, kohezije in morale na razplet boja, so zapisali v vabilu na predavanje. In točno tako je bilo. Tri šolske ure predavanja s slikovnim video gradivom je minilo brez odmora ob pozornem poslušanju vseh prisotnih.

Fotografski posnetki partizanskih borcev, bolničark, civilnega prebivalstva in otrok ter ranjencev, ki so se pomikali med bitkami skupaj s partizanskimi enotami in slikovni prikazi njihove smrtne usode, so nas vse pustili v globoki tišini. Predavanja so se udeležili tudi trije člani iz našega pododbora, ki so se odzvali na vabilo Fundacije Poti miru v Posočju kot člani društva »Peski 1915–1917« Tolmin.

Tekst I. VEZOVIK, fotografije iz FB profil Gregorja Jazbeca in Štajerska v plamenih.

SLOVESNOST OB DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU

Dan upora proti okupatorju (včasih samo Dan osvobodilne fronte ali Dan OF) je državni praznik, ki se v Sloveniji praznuje 27. aprila. Na dan 26. aprila leta 1941 je bilo v Ljubljani dogovorjeno, da se ustanovi organizacija odpora, ki se je poimenovala v Osvobodilno fronto slovenskega naroda. OF je bila sicer ustanovljena dan prej, 26. aprila 1941, v hiši književnika Josipa Vidmarja, kjer so se sestali predstavniki nekaj političnih strank in kulturnih delavcev. To so bili: Boris Kidrič, Boris Zihelr, Aleš Bebler (za KP), Josip Rus (za levo krilo Sokolov), Tone Fajfar (za Krščanske socialiste), Ferdo Kozak, Franc Šturm in Josip Vidmar (za Slovenske kulturne delavce). Prvotno ime ob ustanovitvi je bilo »Protiimperialistična Fronta«. Nastala je deset dni zatem, ko je jugoslovanska vojska v Beogradu podpisala vdajo, in dobrih 14 dni po okupaciji Slovenije.

27. aprila 1944 Poverjenišstvo Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slo-venko Primorje odredi 27. april za narodni praznik in dela prost dan (poleg 1. in 9. maja), dan pa uradno postane praznik, ko je prezidij Ljudske skupščine Slovenije 23. februarja 1948 sprejel zakon s katerim je izpostavil dan ustanovitve O.F. kot najsvetlejšega in najvišjega izmed vseh slovenskih dni. Praznuje se do 1951, ko ga na pritisk Srbov in ob podpori Borisa Kidriča ljudska skupščina LR Slovenije na običajni seji ukine - saj je bil slovenski upor datumsko pred uporom Srbov. Čeprav 27. april že 1952 ni bil več dela prost in se ni več omenjal, je bila uradno njegova ukinitve objavljena šele 1958. 1951 se na pobudo kongresa Osvobodilne fronte Slovenskega naroda uvede nov praznik 22. julij - Dan vstaje slovenskega naroda, ko so trije pripadniki šmarnogorske partizanske skupine streljali na nekdanjega orožnika, z utemeljitvijo, da so se tedaj "začele na slovenski zemlji prve organizirane partizanske akcije". Uradno se Dan upora proti okupatorju kot praznik obnovi septembra leta 1968 na pobudo Josipa Vidmarja, ki pravi: "To ni začetek našega boja, začetek našega boja je 27. april, dan ustanovitve OF. Ne lastimo si prvenstva, da smo bili prvi s puško v roki. S puško v roki so bili prvi drugi, a politično organizirani smo takrat že bili,".

Zakaj je bil kot dan praznika kljub nasprotovanju zgodovinarjev izbran in ohranjen 27. april namesto 26. ni jasno, ena od razlag je, da nihče ni želel praznika na dan, ko je Adolf Hitler obiskal Maribor (26. aprila 1941).

V petek, 24. aprila 2026 ob 20.00 uri, je bila v dvorani glasbene šole v Tolminu slovesnost ob prihajajočem prazniku Dnevu upora proti okupatorju. Slovesnost v organizaciji občine Tolmin, ZB za vrednote NOB Bovec, Kobarid, Tolmin, našega društva in OZVVS Gornje Posočje se je pričela s Slovensko himno v izvedbi pevk vokalne skupine Animo iz Nove Gorice. Prisotne je najprej nagovoril župan občine Tolmin Alen ČERV, ki je poudaril, da je potrebno v ljudeh, ki so se uprli iskati vrline in jih udejanjati v povezovanje in ne izrabljati izkrivljene dele zgodovine za razdvajanje ljudi. Predsednik ZB Rok URŠIČ je govoril o pomenu upora od puntov, preko OF, NOB do osamosvojitve. V primeru OF je poudaril, da se je takratna politika umaknila in predala oblast okupatorju. Ljudje združeni v OF in kasneje v partizane pa so se uprli in sledili sanjam o svobodi. V nadaljevanju so pevke vokalne skupine Animo v spremljavi pianistke zapele venček partizanskih, domoljubnih in ponarodelih pesmi.

Tekst Wikipedija in D. KOMAR, fotografije E. GERBEC

POHOD OB OBELEŽJIH NA KRASU

V organizaciji našega društva in ob sodelovanju občine Miren – Kostanjevica je bil 25.4.2026 izveden Pohod OB OBELEŽJIH OSAMOSVOJITVENE VOJNE NA KRASU. Udeleženci sem se na dan pohoda zbrali v Novi vasi ob obeležju spopada. Po jutranjem okrepčilu in pozdravu enega od pobudnikov pohoda ter kratki predstavitvi dogodka, ki se je v tej vasi odvijal 1.7.1991, so se pohodniki odpravili v smeri Hudega loga, kjer je bil v prijetni senci organiziran krajši postanek.

Pohod so, s krajšimi postanki, nadaljevali do Kostanjevice na Krasu in nato skozi Novelo mimo spomenika NOB ob cesti Renče – Temnica.

Naslednji postanek je bil ob spominskem obeležju ob križišču za Trstelj, kjer je skupina miličnikov iz takratnega oddelka milice Kostanjevica na Krasu zaustavila vozilo s pripadniki JLA in jih razorožila.

V nadaljevanju so pohodniki obiskali tudi veterana Boža KAVČIČA v Lipi. Ta je v času vojne za Slovenijo svoji hiši hranil orožje milice.

Udeleženci pohoda in pridruženi člani pa smo druženje zaključili na turistični kmetiji Leban v Lipi.

Prilagam povezavo do albuma fotografij:

<https://photos.app.goo.gl/3CmqjVEpd1wfBzJZA>

Tekst in fotografije I. VOLK.

POMOČ IZ NARAVE – ZA MOŠKE IN ŽENSKE VSEH STAROSTI

KAPSULE CBD²

ENERGIJA IN OBNOVA

- ✓ Naravna podpora za več energije
- ✓ Hitrejša regeneracija po naporih
- ✓ Izboljšana telesna vzdržljivost

KAPSULE CBD³

ZDRAVJE SKLEPOV IN KOSTI

- ✓ Krepi kosti in hrustanec
- ✓ Podpira gibljivost in prožnost kosti in sklepov
- ✓ Preprečuje zatekanje sklepov, artritis, putiko, osteoporozo

KAPSULE CBD⁴

VESELJE IN RADOST V MENOPAVZI

- ✓ Blaži vročinske valove in potenje
- ✓ Spodbuja globok in miren spanec
- ✓ Učinkuje na čustveno ravnovesje in nadzor telesne teže

MACHO TESTOSTERON

MOŠKA MOČ IN VITALNOST

- ✓ Naravno spodbuja testosteron
- ✓ Podpira libido in moč
- ✓ Prinaša več samozavesti in energije

Vas zanima več? Pokličite nas ali obiščite našo spletno stran!
Naši svetovalci vam bodo z veseljem pomagali izbrati pravi izdelek za vaše potrebe!

☎ 080 488 805 🌐 www.abbanutrition.si | www.abbanutrition.com

ABBA Nutrition Ltd, 85 Great Portland Street, London, W1W 7LT, Združeno kraljestvo. Izdelki niso namenjeni diagnosticiranju, zdravljenju ali preprečevanju bolezni. Vse navedbe temeljijo na javno dostopnih virih in uporabniških izkušnjah. Uporaba prehranskih dopolnil ne nadomešča uravnotežene prehrane ali zdravniškega nasveta. V primeru zdravstvenih težav ali jemanja zdravil se pred uporabo posvetujte z zdravnikom ali farmacevtom.

ŠPORT ZA STAREJŠE

IZ TOLMINA V CERKNO IN NAKOLI

Kar nekaj časa sem razmišljal katero oz. kakšno pot bi izbral za naslednji opis. Pa sem izbral občino Cerknjo, katero nisem poznal dobro. Ko sem prehodil pohodne poti Cerknjo, pa sem si dejal, saj bi lahko tudi v Cerknjo šel peš. Rečeno, storjeno. Da opis ne bo monoton sem se odločil, da bom dal poudarek na zanimivostih ob poti. Etape nisem prehodil v opisanem vrstnem redu, vendar bo tak vrstni red bolj logičen.

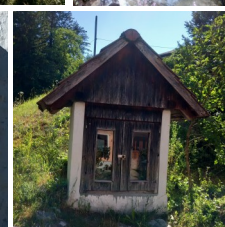
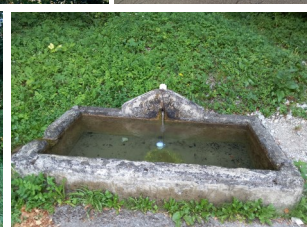
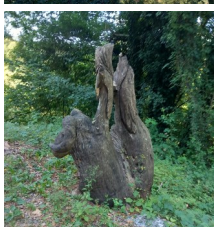
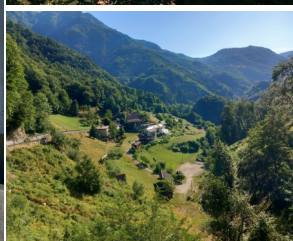
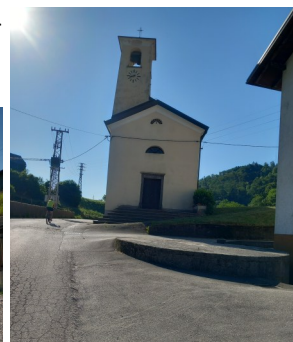
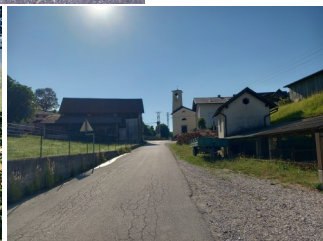
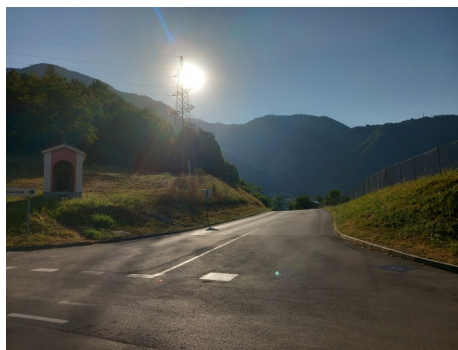
ETAPA 1

TOLMIN — GRAHOVO OB BAČI

Predvidena dolžina 15,7 km, dejansko prehojena pot 16,4 km, vzpon 410 m, spust 369 m, predviden čas hoje 4 ure 15 minut, čas učinkovite hoje 4 ure 10 minut. Hodil in prispeval fotografije Dušan KOMAR.

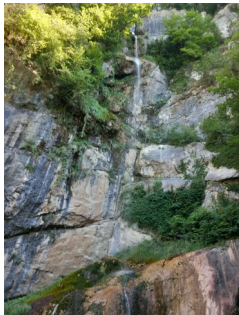
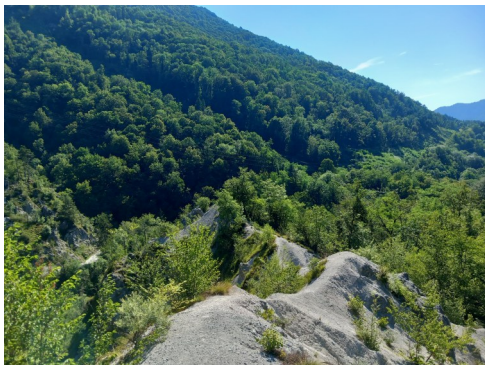

Od doma sem se odpravil po »gasi« in tako šel mimo hiše pesnice Ljubke ŠORLI. Nadaljeval do mostu čez Tolminko in po pešpoti do odcepa za novo industrijsko cono. Tu nad križiščem že več let kraljuje kapelica. Na koncu industrijskih objektov stoji spomenik na tistem mestu ustreljenim talcem leta 1944. kmalu sem bil v Poljubinju in mimo gostilne Siber prišel do potoka Godiča. Na drugi strani je korito – napajalnik in izvir – Raufčeva voda. Od tu se cesta zlagoma vzpenja, mimo odcepa za Prapetno, mimo stare kapelice – znamenja do Ljubinja. Na desni se občasno odpre delni pogled na jezero, Most na Soči, Modrejce,... Na Ljubinju se cesta »prevaga« in se prične spuščati. Mimo spodnjega dela naselja sem nadaljeval proti zaselku Hum. Kmalu sem šel mimo še enega napajalnika. Pred naseljem se cesta rahlo dvigne. Na začetku zaselka je »Bizjakova kašča«, malo naprej pa hiša družine MANFREDA, ki je dala kar 7. partizanov. Poleg hiše je zanimiva »kapelica« v kateri hranijo gasilске pripomočke (cevi in podobno).

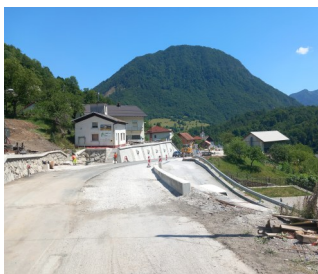

Konec naselja se cesta ponovno spusti in kmalu na levi v hribu vidimo slap Sopota, kateri pa je zaradi suše slabo viden. Malo nižje so bunkerji, katere je včasih CZ uporabljala za skladiščen je najdenih granat. Ob cesti so peščene »špice«, ki me spominjajo na scene iz westrnov. Za prvim bunkerjem sem šel po stezi, ki po grebenu vodi do razgledne točke iz katere se vidi vas Podmelec. Vrnil sem se na cesto in nadaljeval do odcepa za slap Sopota. Po kolovozu in kasneje stezi sem odšel do slapa, ki pa je bolj curljal, ker ni bilo vode. Vrnil sem se na cesto in nadaljeval do Podmelca. Nadaljeval sem skozi vas in se spustil do zaselka Ilovica. Na sredini naselja je še ena zanimiva kapelica, zatem sem se spustil do Kneže. Prečkal sem reko Knežo in se pričel po cesti vzpenjati. Mimo Reida apartmajev sem nadaljeval do odcepa za Temljine. Na vrhu je na desni spomenik žrtev 2. svetovne vojne (padlih partizanov, ustreljenih talcev, internirancev v taborišča). Pot sem nadaljeval po cesti, ki je bila zelo prometna, do Grahovega, kjer sem zavil desno in se spustil do železniške postaje.

Pot je bila v redu, kljub vročini saj je na železniški postaji termometer kazal v senci 33 stopinj. Večja težava so vlaki, ki je imel 20 minut zamude in sem zato na Postaji zamudil avtobus. Imel sem srečo, da sta me pobrala delavca Elektra.

ZGODOVINA—PRISPEVKI

Naj bo nekaj številčk počitka od osebnosti iz Tolminske in bom predstavil razmišljanja učencev OŠ Antona AŠKERCA Rimske Toplice o pohodu oz. prihodu XIV. divizije na Štajersko, ki jih je prispeval K. ZEMLIČ:

ŠTAJERSKA IN PRIHOD XIV. SNOU DIVIZIJE

6. aprila 2026 bo minilo 85 let, ko so v našo lepo deželo na sončni strani Alp nepovabljen pridrvele tri tuje vojske (nemška, italijanska in madžarska, malo kasneje pa še ustaši iz NDH v Brežiški konec). Njihovi voditelji so si jo razdeli po vnaprejšnjem dogovoru. 26. aprila je prišel v Maribor celo sam Adolf Hitler, ki je šefu civilne uprave za Spodnjo Štajersko ponovno naročil, naj mu to deželo »napravi spet nemško«.

Še v isti noči s 26. na 27. april pa so se v Ljubljani, v hiši književnika Josipa Vidmarja, zbrali predstavniki mnogih tistih, ki se s tem nikakor niso hoteli strinjati in so sklenili, da se je potrebno okupatorjem upreti na vse možne načine, tudi z orožjem. In tako se je zgodilo. Z naraščajočim uporom novim oblastnikom se je povečal tudi pritisk okupatorjev nad nedolžnim prebivalstvom. Še toliko huje je bilo na Štajerskem, saj je ta del Slovenije za Hitlerja pomenil že del velikega nemškega tretjega rajha.

Načrtna germanizacija je potekala pospešeno. Naše ljudi s Štajerske so prisilno in načrtno izseljevali v druge kraje razkosane Jugoslavije ter na njihove domove naseljevali Nemce s Kočevskega in od drugod. V nemška delovna in koncentracijska taborišča so odpeljali na tisoče ljudi, zapirali in streljali so talce, pouk je bil obvezno v nemškem jeziku, morali so opravljati obvezno delo, ogromno štajerskih fantov so vpoklicali v nemško vojsko ...

Vse to prvim ilegalcem in partizanskim skupinam na Štajerskem ni dajalo veliko možnosti za razmah močnejšega odpora proti nemškemu okupatorju. Vodstvo slovenske partizanske vojske je kar dvakrat poskušalo z Dolenjske na Štajersko poslati večjo partizansko enoto, a vedno brez uspeha. Nemci so presneto dobro in močno varovali svojo takratno južno mejo.

Septembra 1943 je iz naših slovenskih krajev odšel italijanski okupator. Prej italijansko zasedbeno ozemlje so prevzeli Nemci, vendar so si partizani tu in tam izborili osvobodeno ozemlje, kjer so začeli vzpostavljati ljudsko oblast. Že julija istega leta je bila ustanovljena XIV. partizanska divizija, za takratne razmere ena najbolj izkušenih in udarnih slovenskih partizanskih enot, ki se je izkazala v številnih vojaških operacijah na Notranjskem in na Dolenjskem. Prav njo so se odločili poslati na pomoč Štajerski in njenim maloštevilnim partizanskim enotam. Njen prihod naj bi pripomogel k večjemu in močnejšemu odporu proti nemški oblasti in vojski, trdneje povezal vse slovensko ozemlje in izvedel množično mobilizacijo v partizanske enote ter s tem preprečil Nemcem nadaljevanje mobilizacije Štajerjev v nemško vojsko.

6. januarja 1944 se je tako iz Suhorja v Beli krajini odpravilo na svoj legendarni pohod 1112 bork in borcev, ki so sestavljali Tomšičevo, Šercerjevo in Bračičevo brigado. Zaradi prejšnjih neuspehov prehoda čez Savo na Štajersko stran, so se odločili za daljšo in varnejšo pot preko Hrvaške. Ta je trajala cel mesec. V noči s 6. na 7. februar jim je uspelo pri Sedlarjevem prekoračiti Sotlo in končno priti na Štajersko, v sam nemški rajh. Umaknili so se v gozdove Bohorja in od tam uspešno napadli rudnik Senovo in druge objekte, ki jih je uporabljala nemška vojska. Nemci so kaj hitro zaslutili prihod večje partizanske enote. Začeli so z obkoljevanjem, da bi jo uničili. V teh dneh se je začela še huda zima s snežnimi meteži in zelo nizkimi temperaturami. Po manjših bojih se je divizija z napornim nočnim pohodom umaknila z Bohorja na področje Okroglic pri Zidanem Mostu. Od tu se je po dnevu in pol prepotrebne počitka, zgodaj popoldne 12. februarja, spustila v dolino Gračnice. Njen namen je bil, da do noči počaka na primernih položajih nad Rimskimi Toplicami in se ponoči poda preko Savinje v Šmarjeti na področje Rečice pri Laškem, od tam pa nadaljuje pot na gozdnato planoto Dobrovlje. Nemci, ki so počasi že nadoknadili izgubljen čas z zaradi zimskih razmer oteženem prestavljanjem svojih enot, so jim to preprečili, saj so že zasedli dolino Savinje med Laškim in Zidanim Mostom.

Le dobra ura prednosti je enotam XIV. divizije omogočila, da so lahko postavili zasedo v ozki soteski Gračnice, da bi zavarovali in omogočili diviziji preboj preko Gračnice na višje in bolj ugodne položaje na področju Lažiš nad Rimskimi Toplicami. Nemci, ki so prodirali po dolini Gračnice proti Jurkloštru, so slutili možnost partizanske zasede, zato so se poslužili najbolj nizkotnega načina svoje zaščite. Za živi ščit so med potjo pobrali in uporabili otroke, ki so se ravno vračali z ogleda nemške propagandne kino predstave. Z njimi so prisilno obdali svojo predhodnico in tako naredili okrog sebe živi zid.

Obdani z otroki iz šole v Lokavcu so počasi in previdno prodirali po ozki soteski. Komandant 1. bataljona Šercerjeve brigade Ilija Badovinac, ki je poskrbel za močno in dobro skrito zasedo, je bil nad vidnim zaprepaden in pred zelo težko odločitvijo. Štele so minute, celo sekunde. Dobrih sto metrov višje, za ostrim ovinkom so enote prečkale most preko Gračnice in se vzpenjale v nasprotni breg. Kaj naj stori? Divizija mora v celoti preiti Gračnico in se povzpeti po strmem pobočju proti Lažišam, da si zagotovi ugodnejše položaje. Rezek pisk piščalke in že je po dolini pokalo, bobnelo in odmevalo. Žal so partizanske krogle nehote zadele tudi otroke. Eden je obležal mrtev, štirje pa so bili ranjeni. V mrzli soteski je za vedno ostal tudi komandant Ilija Badovinac, pri varovanju umika zadnjih partizanov iz zasede pa je bil smrtno zadet še komisar in njegov namestnik Martin.

Divizija je bila rešena. A časa za počitek in hrano ni bilo. Še ponoči je morala naprej, naslednji dan bi bilo že prepozno. Nemci so ji bili vedno bližje, njihovi načrti za obkolitev in popolno uničenje pa vedno bolj dodelani in uresničljivi. Divizijsko vodstvo je zdaj usmerilo že precej utrujeno divizijo proti Pohorju. Najhujši dnevi pohoda pa so šele prihajali. Skoraj do konca februarja so jih čakali vse težji pohodi in številni jurišni preboji iz nemških obročev. Mraz, lakota, slaba obutev, pomanjkanje streliva, utrujenost in izčrpanost, vedno več ranjencev in padlih, nenehni pritiski dobro opremljene in oborožene nemške vojske in hudi boji, so bili vsakodnevni spremljevalci tritedenskega pohoda po Štajerski. Med številnimi padlimi v hudih bojih je bil tudi vodja kulturniške skupine XIV. divizije, partizanski pesnik Karel Destovnik – Kajuh. Star komaj dobrih 21 let je padel le pol ure hoda od rojstne hiše.

25. februarja je nemška vojska formalno končala svojo ofenzivo proti nekajkrat manj številčni in neprimerno slabše opremljeni 14. diviziji. Posamezni deli divizije so se pri umikanju na varne položaje še nekaj dni spopadali z manjšimi nemškimi oddelki. Njene razkropljene enote so se ponovno sestale in uredile 22. marca 1944 na Graški gori. Ugotovili so, da se je zbralo 548 partizanov. Na terenu in v bolnišnicah jih je bilo 132. Med skoraj dvomesečnim pohodom je imela divizija v bojih z nemško vojsko 367 mrtvih in pogrešanih. Precej partizanov je bilo zaradi izčrpanosti in hudih ozeblin nesposobnih, da bi še ostali v diviziji. Izgubljena je bila vsa tovarna živina, veliko opreme in težjega orožja. Divizija je bila hudo prizadeta, vendar se je kljub temu z njenim prihodom na Štajersko začelo novo obdobje v organiziranem uporu proti nemškemu okupatorju. Počasi si je opomogla in se dopolnila z novimi partizani in opremo. Do konca vojne je bilo še daleč, čakalo jo je še veliko pomembnih nalog in težkih spopadov, preden je skupaj z ostalimi enotami partizanske vojske uspela pregnati tujega okupatorja s Štajerske in iz Slovenije. Svoje naloge je izpolnjevala vse do 15. maja 1945 in še dlje, dokler ni bila razpuščena in so se njeni preživeli borci lahko vrnili na svoje domove.

Vsem padlim in preživelim članom XIV. divizije in ljudem, ki so ji bili naklonjeni in pripravljeni pomagati v najhujših časih pohoda in kasneje, gre velika zasluga, da so s svojo hrabrostjo, pogosto nadčloveškimi napori in herojskim pogumom za ceno lastnega življenja sebi in kasnejšim rodovom Slovencev zagotovili obstoj in čez 46 let samostojno državo Slovenijo.

Tekst: učenci OŠ Antona Aškerc Rimske Toplice, fotografije iz spleta.

BREZ NJIH BI NAM ŠLO TEŽJE

V letu 2025 so nam pomagali naslednji: **SKRTEL** d.o.o.REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

EMOK®

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

KS Dolenja Trebuša

TD Most na Soči

KS Tolmin

KS Kneža

J.A.F. Tapetništvo Jerica Kravanja

Steklarski servis Uroš CVEK

TED Dolenja Trebuša

LD Trebuša

OŠ Most na Soči

KS Tolmin

TD Most na Soči

KS Dolenja Trebuša

KS Kneža

V letu 2026 so nam pomagali:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVEZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NOB
SLOVENIJEASSOCIATIONS OF THE NATIONAL
LIBERATION MOVEMENT OF SLOVENIA

Združenje borcev za vrednote NOB Tolmin

Kavboj Mujo na začasnem delu na Divjem zahodu sedi v saloону in počasi sreba pivo in opazuje dogajanje v lokalu. V lokal vstopi Jack in reče: "Jacka za Jacka!" in natakarkar mu natoči Jack Daniel's. Nato vstopi John in naroči: "Johna za Johna!" in natakarkar mu natoči kozarček Johnnyja Walkerja. V lokal vstopi Jim in naroči: "Jima za Jima!" in natakarkar mu natoči kozarček Jim Beama. Mujo to opazuje z odprtimi usti, nato pa sam stopi do natakarkarja in reče: "Konjak za konja!"

Profesor na faksu je predaval in med predavanjem ves čas opazoval lepo študentko. Tej je bilo med predavanjem dovolj, dvignila je roko in vprašala profesorja: "Zakaj ves čas tako buljite v mene?" "Veste, draga študentka, jaz med predavanji vedno gledam najbolj neumnega študenta in če vidim, da je on razumel snov, ki jo predavam, potem vem, da so razumeli tudi ostali študenti!"

Štajercu je kokoš vsako jutro znesla jajce in Štajerec ga je pojedel za zajtrk. Nekega jutra pa je kokoš znesla jajce na dvorišču Ljubljanačana, ki je imel v bližini vikend. Sporekla sta se čigavo je jajce: ali od Štajerca ali od Ljubljanačana. Pa je Štajerec predlagal "Rešiva spor po Štajersko. Vsak bo drugega brcnil v moda in kdor bo dalj časa obležal na tleh, bo izgubil in prepustil jajce drugemu." Rečeno, storjeno. Štajerec je močno brcnil Ljubljanačana v moda, tako, da se je ta pet minut zvijal po tleh. Ko je končno vstal, se je pripravil na to, da bo brcnil Štajerca v moda, ko mu je Štajerec dejal: "Ah, veš kaj, kar obdrži jajce, bom pa danes zajtrkoval pašteto."

Prehitri šofer je brez ugovora policistu plačal denarno kazen. Ta mu je ponudil potrdilo o plačani kazni, voznik pa je dejal: "Le kaj mi bo ta listek?" "Kar vzemite ga, se splača!" mu je dejal policist. "Ko jih boste zbrali deset, boste za nagrado dobili kolo."

Na mednarodni zdravniški konferenci se spoznata mlad zdravnik in prijetna svetlolasa zdravnica. Že prvi dan se po večerji skupaj odpravita v sobo. Ona si v kopalnici umiva roke, ko ji on reče: "Ti si pa sigurno kirurginja!" "Kako pa si to ugotovil?" ga vpraša presenečeno. "Po načinu, kako si umivaš roke." Po umivanju sta se predala posteljnim užitkom. Ko sta končala, sta prižgala cigareto. Doktorica pravi: "Ti si pa sigurno anesteziist!" "Kako pa si ti to ugotovila?" "Nič nisem čutila."

"Sinko, štokrlja ti je prinesla sestrico!" je rekel oče sinu. Sinko, odhajajoč iz sobe mrmra: "Madonca, pri vseh teh dobrih babah, ki letajo okrog, se moj stari spravi na štokrljo."

General je poklical v avtopark in vprašal: "Je trenutno na razpolago kakšen avto?" "Ne, trenutno je v avtoparku samo jeap, s katerim general Janko ponavadi prevaža svojo debelo rit." "Ali sploh veste, s kom govorite?" "Ne!" "Tu general Janko! Takoj se zglasite pri meni!" "Ali vi veste s kom govorite?" "Ne." "Potem me pa vaša debela rit ne bo videla!"

Desetletni Poldek pride v gostilno in naroči viski. "Viski pa ni za otroke!" mu reče natakarkar. "Tebi lahko dam le mleko ali pa sadni sok!" Poldek je pričel jokati, natakarkar pa ga vpraša: "In zakaj zdaj tak jok?" "Doma so mi rekli, da bom dobil mačka, če bom pil viski."